

ТАҚРИЗ

**ба автореферати диссертатсияи Одинаев Саидахмад Полвонович
«Воҳидҳои фразеологӣи ҳамқолаб дар забони муосири тоҷик», ки барои
дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои филологӣ аз рӯи ихтисоси
10.02.01 – Забони тоҷикӣ пешниҳод шудааст**

Фразеологияи тоҷик имрӯз ба марҳилаи нави рушду инкишофи худ расидааст. Масоиле, ки сароғоз диққати муҳаққиқонро ба худ ҷалб карда буданд, оҳиста-оҳиста доираи омӯзиши фразеологияро васеъ намуда, боиси таҳқиқи паҳлуҳои гуногуни он шуданд. Дар ин росто, на фақат сохтору хусусиятҳои маъноии воҳидҳои фразеологӣи забони адабии муосири тоҷик мавриди таҳқиқи муҳаққиқон қарор гирифт, балки омӯзиши фразеологияи осори адибони ҷудоғона, шеваҳои забони тоҷикӣ ва таҳқиқи муқоисавии фразеологияи забони тоҷикӣ бо забонҳои ӯзбекӣ, англисӣ, олмонӣ предмети тадқиқи рисолаҳои забоншиносон гардид. Бо вучуди ин хусусиятҳои сохтории фразеологизмҳо ба таври бояду шояд ҳаллу фасли худро наёфтаанд. Маҳз ҳамин ҷиҳати масъала диққати диссертант С.П.Одинаевро ба худ ҷалб намудааст ва унвонҷӯ аз ҳамин зовия ба омӯзиши хусусиятҳои гуногуни воҳидҳои фразеологӣи мароқ зоҳир намудааст. Бинобар ин таҳқиқоти мазкур дар мавзӯи «Воҳидҳои фразеологӣи ҳамқолаб дар забони муосири тоҷик» ба яке аз ҷанбаҳои хеле муҳимми фразеологияи тоҷик бахшида шудааст, ки пайгирии ин масъала аз ҷониби диссертант қобили дастгирист.

Диссертатсия аз муқаддима, се боби асосӣ, хулоса ва рӯйхати адабиёт иборат аст.

Боби аввал – “Мавқеи воҳидҳои фразеологӣи ҳамқолаб дар байни дигар гурӯҳҳои сохтории фразеологияи забони адабии муосири тоҷикӣ” номгузорӣ шуда, дар зербобҳои он оид ба нишонаҳои умумӣ ва махсуси воҳидҳои фразеологӣ, гурӯҳҳои сохтории воҳидҳои фразеологӣ, аз ҷумла ибораҳои фразеологӣ ва ҷумлаҳои фразеологӣ изҳори ақида карда шудааст.

Дар боби дуюми диссертатсия аломату хусусиятҳои муҳимтарини воҳидҳои фразеологӣи ҳамқолаб ба риштаи таҳқиқ қашида шудаанд. Дар ин боб инвариант бо гунаҳо ё худ вариантҳои фразеологӣи муқоиса карда шуда, монандию тафовути онҳо нишон дода шудааст.

Муаллиф дуруст зикр мекунад, ки ҷузъҳои ивазшаванда дар воҳидҳои фразеологӣи ҳамқолаб аксаран ба маъноии аслии худ меоянд ва дар муайян намудани маъноии фразеологизм нақши асосӣ мебозанд. Ҷузъҳои ба тағйирот дучорнагардидаи вариантҳои фразеологӣ бошанд, чунин хусусиятро надорад ва маъноии умумии воҳиди фразеологӣ на аз рӯи ҷузъҳои алоҳида, балки дар асоси маъноии яклуҳте муайян карда мешавад, ки аз ҷамбулҷамъи маъноии ҷузъҳои таркиби воҳиди фразеологӣ сар мезанад. Ин ҷузъҳо баръакси

чузъҳои ивазшавандаи воҳидҳои фразеологӣ ҳамқолаб бештар ба маънои маҷозӣ меоянд.

Дар боби сеюми қор монандӣ ва тафовути воҳидҳои фразеологӣ ҳамқолаб аз муродифот ва мутаодоти фразеологӣ ба риштаи таҳқиқ кашида шудаанд. Муаллифи диссертатсия бо далелҳои эътимодноки илмӣ бар маънои маводди асарҳои адибони тоҷик умумият ва хусусиятҳои фарқкунандаи ин категорияҳои фразеологиро собит намудааст.

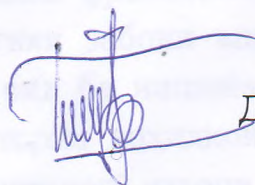
Аз мутолиаи автореферати диссертатсияи Одинаев Саидахмад Полвонович «Воҳидҳои фразеологӣ ҳамқолаб дар забони муосири тоҷик» бармеояд, ки диссертант ҳангоми таҳқиқи мавзӯ сарчашмаҳои гуногуни илмиро мавриди таҳқиқ таҳлил қарор дода, хулосаҳои худро баён намудааст. Шеваи таҳқиқи диссертант қобили қабул ва хулосаҳои баровардаи ӯ эътимоднок мебошанд.

Бо вучуди дастовардҳо дар автореферат ҷо-ҷо хатоҳои имлоӣ ва техникӣ дучор мешаванд, ки ин ба ҳеҷ ваҷҳ қимати илмии қорро қоста намегардонад.

Қори диссертатсионии Одинаев Саидахмад Полвонович «Воҳидҳои фразеологӣ ҳамқолаб дар забони адабии муосири тоҷик» тадқиқоти анҷомёфтаи илмӣ мебошад ва дар ҳаллу фасли масоили муҳими гуногунҷабҳаи фразеологӣ тоҷик – сохтор, маъно, услубӣ ва маншаи воҳидҳои фразеологӣ забони тоҷикӣ саҳми боризе хоҳад гузошт ва муаллифи он пурра барои дарёфти дараҷаи илмии номзоди илмҳои филологӣ аз рӯи ихтисоси 10.02.01 – Забони тоҷикӣ сазовор мебошад.

Муқарриз:

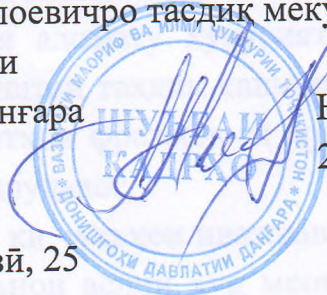
Сардори раёсати таълими
Донишгоҳи давлатии Данғара,
номзоди илмҳои филология

Д.С. Қодиров

Имзои Қодиров Дилшод Сайдаллоевичро тасдиқ мекунам.

Сардори шуъбаи кадрҳо ва қорҳои
маҳсули Донишгоҳи давлатии Данғара

Н.Ҷ. Ҷабборӣ

24.04.2023

Маълумот дар бораи иртибот:

735320, н. Данғара, кӯчаи Марказӣ, 25

E-mail: kodirov_8080@mail.ru

Телефон: (+992) 93 133 07 77

« 27 » апрел с. 2023